

Протистояння. Том 2

1974 року почалася незрівнянна літературна кар'єра вчителя англійської мови Стівена Кінга, нині відомого мільйонам читачів Короля горору. За понад сорок років його творчої діяльності світ побачили безліч романів, накладі яких давно перетнули межу в третину мільярда примірників. Кінгу вже не потрібно доводити своє право називатися справжнім письменником, і доказ цьому — величезна армія фанатів і престижні літературні нагороди. «Протистояння» — одна з найкращих та найвідоміших книжок автора.

Нищівна епідемія супергрипу забрала життя більшості населення Америки. Вцілілі потроху об'єднуються і починають свій шлях уперед - до розбудови нового суспільства. Одні - під покровительством матінки Ебіґейл - оселяються в Боулдері, інші ж приймають сторону Апостола смерті - Рендала Флегґа і готуються до війни. Сили Флегґа значно перевищують сили Добра. Чим завершиться Протистояння?

С Т І В Е Н
К І Н Г

ПРОТИСТОЯННЯ

ТОМ II

**STEPHEN
KING**

THE STAND

VOLUME 2

A NOVEL

The Complete & Uncut Edition

**СТІВЕН
КІНГ**

ПРОТИСТОЯННЯ

ТОМ 2

РОМАН

Повне розширене видання

ХАРКІВ **КЛУБ**
2017 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЛЯ

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2017

ISBN 978-617-12-3518-2 (epub)

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням: King S. The Stand : A Novel / Stephen King.
— New York : Anchor Books, 2012. — 1200 p.

Публікується з дозволу Doubleday, an imprint of The Knopf Doubleday
Group, a division of Penguin Random House LLC.

Обережно! Ненормативна лексика!

Переклад з англійської Сергія Крикуна, Ганни Яновської

Ілюстрації Берні Райтсона

Дизайнер IvanovITCH

Електронна версія створена за виданням:

Кінг С.

К41 Протистояння. Том 2 : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. С.
Крикуна, Г. Яновської ; худ. Б. Райтсон. — Харків : Книжковий Клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. — 624 с. : іл.

ISBN 978-617-12-2540-4 (укр.)
ISBN 978-0-307-94730-7 (англ.)

На території Сполучених Штатів Америки після епідемії супергрипу, яка вбила майже все людство, серед безлічі мертвих міст постають два живих, де вцілілі люди пробують будувати нове суспільство. У другому томі «Протистояння» Добро і Зло сходяться у вирішальному двобої, і Зло в його земному втіленні здається майже всесильним: воно здатне бачити на милі навкруг і має на своєму боці чимало людей, які можуть запустити в дію найстрашніші бойові машини й розпочати війну. Чи вдасться тим, хто на боці Добра, зробити правильний вибір? Куди він їх приведе?

УДК 821.111(73)
ББК 84(7Спо)

- © Stephen King, 1978, 1990
- © Bernie Wrightson, illustrations, 1990
- © depositphotos / koyu979
- © Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2017
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2017

РОЗДІЛ 47

Коли настав час, усе трапилося швидко.

Було 30 липня, десь за чверть дев'ята, і проїхали вони лише годину. Рухалися повільно, бо минулої ночі пройшла сильна злива і асфальт став слизьким від води. Учора вранці Стю розбудив спершу Френні, а тоді й Гарольда з Гленом та розказав їм про самогубство Піріон, і відтоді їхня четвірка майже не розмовляла. Він винуватив себе, безпорадно думала Френ. Винуватив себе за щось, де його провини було стільки ж, як і в нічному дощі.

Френні хотілося сказати йому про це. Частково для того, щоб відчитати за егоцентризм, частково тому, що вона кохала його. Друге було фактом, якого вона вже не могла приховувати від себе. Вона гадала, що зможе переконати його відмовитися від думки, ніби смерть Пірі сталася з його провини... однак щоб переконати його, їй потрібно показати йому свої справжні почуття. Френ подумала, що доведеться грати відкрито. Так, щоб він це помітив. Але й Гарольд також це побачить. Тож цей варіант виключений... принаймні поки що. Френ гадала, що треба зробити це якнайшвидше, Гарольд чи не Гарольд. Не може вона ним вічно опікуватися. Тож йому доведеться про все дізнатись і... прийняти чи не прийняти. Френ боялася, що Гарольд обере останнє. Таке рішення могло призвести до чогось жахливого. Урешті-решт, у них при собі чимало стволів.

Вона раз по раз прокручувала ці думки в голові, аж раптом за поворотом вони натрапили на великий дім-причеп, який перевернувся та повністю перекрив дорогу. Його рожевий гофрований бік і досі виблискував від нічного дощу. Це було досить дивно, та на додачу вони побачили ще три універсали й великий евакуатор, що припаркувалися на узбіччі. І навколо них стояли люди, щонайменше дюжина.

Френ так здивувалася, що рвучко загальмувала. Її «хонда» ковзнула мокрою дорогою і мало не скинула Френ, перш ніж та встигла нею оволодіти. А тоді вони зупинилися більш-менш прямою шеренгою і

вражено закліпали очима від вигляду стількох живих людей в одному місці.

— Окей, злазьте з мотоциклів, — мовив один із чоловіків.

Він був високим, із пісочного кольору бородою, у чорних сонцезахисних окулярах. На мить Френ знову опинилася на мейнській заставі, коли патрульний зупинив її за перевищення швидкості.

«Зараз він ще попросить показати водійські посвідчення», — подумала Френ. Та це був не Самотній Патрульний, який ловив правопорушників і виписував квитанції любителям погазувати. За жовтобородим стояло коротким стрілецьким ланцюгом іще троє чоловіків. Усі решта були жінками. Щонайменше вісім жінок. Вони мали переляканий, блідий вигляд і маленькими групами купчилися біля універсалів.

Жовтобородий мав при собі пістолет. Кожен чоловік за його спиною був озброєний. Двоє з них почіпляли на себе різноманітне військове спорядження.

— Чорт, злазьте, я сказав, — повторив бородань.

Один із чоловіків позаду нього загнав патрон у коробку дула, і в туманному вранішньому повітрі почулося неприємне клацання, гучне й наказове.

Глен із Гарольдом здавалися спантеличеними й наполоханими.

«Вони ж як мішені в тирі», — думала Френні з дедалі більшою панікою. Вона й сама поки що не цілком усвідомила ситуацію, та співвідношення їхніх кількостей Френ не подобалося. «Чотири чоловіки, вісім жінок, — сказав їй мозок, а тоді повторив гучніше й збентежено: — Чотири чоловіки! Вісім жінок!»

— Гарольде, — тихо сказав Стю.

Щось з'явилося в його очах. Якесь усвідомлення.

— Гарольде, не...

Тоді й почалося.

Гвинтівка Стю висіла в нього на спині. Він опустив одне плече, лямка ковзнула вниз, а наступної миті гвинтівка була вже в його руках.

— Не треба! — гнівно крикнув бородань. — Герві! Вьордж! Ронні! Хапайте їх! Рятуйте жінок!

Гарольд спробував вихопити пістолети, забувши, що кобуру потрібно розстебнути.

Глен Бейтман досі сидів за Гарольдом і стежив за всім враженими очима.

— Гарольде! — знову крикнув Стю.

Френні почала знімати з плеча свою гвинтівку. Вона почувалася так, ніби довколишнє повітря раптом сповнилося невидимою патокою — в'язкою речовиною, з якої вона ніколи не виборсається. З'явилося усвідомлення, що вони можуть отут померти.

— ЗАРАЗ! — крикнула одна з дівчат, попеляста блондинка.

Погляд Френні метнувся до дівчини, хоча вона й не припиняла змагатися з рушницею. Не дуже юна — їй було років двадцять п'ять щонайменше. Її волосся трималося на голові у формі нерівного шолома, наче вона взяла садові ножиці й сама його собі обчикрижила.

Не всі жінки зрушили з місця — здавалося, від страху деякі з них впали в ступор. Та блондинка й ще троє кинулися вперед.

Усе це трапилося всього за сім секунд.

Бородань саме стояв, наставивши пістолет на Стю, та коли молода блондинка крикнула «Зараз!», дуло сіпнулося в її бік, наче рогулька, що відчула воду. Пістолет стрельнув — гучно, немов ломом пробили шмат картону. Стю звалився з байка, і Френні вигукнула його ім'я.

Наступної миті Стю вже стріляв, уперши лікті в асфальт — шкіра на руках була здерта після падіння, а «хонда» притисла одну ногу. Бородань позадкував, танцюючи, наче у водевілі, коли йдуть зі сцени після виступу на біс. Линяла картата сорочка роздувалася й підскакувала на його тілі. Він скинув руку з автоматичним пістолетом угору, до неба, і той ломокартонний звук пролунав іще чотири рази. Бородань завалився на спину.

Двоє з трьох чоловіків, що стояли позаду нього, рвучко озирнулися на крики блондинки. Один з них натиснув на обидва спускові гачки рушниці, старомодного 12-каліберного «ремінгтона». Приклад ні в що не впирався — чоловік тримав зброю за правим стегном, — тож коли рушниця вистрелила, рикнувши, наче грім у маленькій кімнаті, вона вилетіла з його рук, зчесавши шкіру з пальців, і заторохкотіла дорогою. Обличчя однієї з жінок, які не зреагували на поклик блондинки, зникло за червоним маревом, і кілька секунд Френні дійсно чула, як кров заюшила на асфальт — так, ніби хлянув раптовий дощ. З кривавої маски дивилося єдине вціліле око. Погляд був очманілим і безтямним.

А тоді жінка впала долілиць на дорогу. Універсал «форд кантрі сквайр» за нею вкривали чорні цятки картечі. Одне з вікон вкрилося катарактою молочно-білих тріщин.

Блондинка зчепилася з другим чоловіком, який розвернувся до неї. Гвинтівку затисло між ними, і вона вистрелила. Одна з дівчат поповзла до дробовика.

Третій чоловік, який не розвернувся до жінок, почав стріляти по Френ. Френні сиділа на мотоциклі, тримала рушницю в руках і тупо кліпала на нього. Він мав оливкову шкіру й скидався на італійця. Вона відчула, як повз її ліву скроню продзижчала куля.

Нарешті Гарольд висмикнув із кобури один пістолет. Він звів зброю та вистрелив у чоловіка з оливковою шкірою. До нього було кроків п'ятнадцять. Гарольд промахнувся. У рожевому домі-причепі, трохи лівіше від голови чоловіка з оливковою шкірою, з'явилася дірка від кулі. Чоловік з оливковою шкірою подивився на Гарольда та сказав:

— А тіпер я тібе вб'ю, ти, сушій син.

— Не робіть цього! — заверещав Гарольд.

Він кинув пістолет і виставив перед собою порожні руки.

Чоловік з оливковою шкірою тричі вистрелив у Гарольда. Усі три кулі пролетіли мимо. Третій постріл був найближчим до того, щоб завдати шкоди, — куля відскочила від вихлопної труби «ямахи» Гарольда. Мотоцикл перекинувся, і Гарольд із Гленом полетіли на дорогу.

Минуло двадцять секунд. Гарольд зі Стю лежали плазом. Схрестивши ноги, на дорозі сидів Глен. Він і досі мав такий вигляд, наче не до кінця розумів, де він і що відбувається. Френні відчайдушно намагалася вистрелити в чоловіка з оливковою шкірою, перш ніж він застрелить Стю чи Гарольда, та гвинтівка ніяк не хотіла стріляти, навіть спусковий гачок не натискався, бо вона забула зняти запобіжник. Блондинка продовжувала боротися з другим чоловіком, а жінка, яка кинулася за дробовиком, зчепилася зі ще однією незнайомкою, змагаючись за зброю.

Лаючись мовою, яка, безсумнівно, була італійською, чоловік з оливковою шкірою знову прицілився в Гарольда, а тоді Стю вистрелив — лоб чоловіка з оливковою шкірою ввалився, і він гепнувся на долівку, як мішок із картоплею.

До боротьби за дробовик долучилася ще одна жінка. Чоловік, який його впустив, спробував відштовхнути її. Вона простягла руку, вхопила його за промежину джинсів і стиснула пальці. Френ помітила, як до самого ліктя в неї понапиналися жили. Чоловік загорлав. Дробовик його більше не цікавив. Він схопив себе за яйця, зігнувся й пошкунтильгав геть.

Гарольд поповз по дорозі до свого пістолета. Підхопив його та вистрелив у чоловіка, який тримався за промежину. Він вистрелив тричі й усі три рази промазав.

«Просто як у “Бонні та Клайді”, — подумалось Френ. — Господи, всюди кров!»

Блондинка зі стрижкою-шоломом прогнала битву за гвинтівку другого чоловіка. Він висмикнув її та копнув дівчину — певне, цілив у живіт, однак замість цього його важкий чобіт ударив її в стегно. Вона хутенько позадкувала, розмахуючи руками, щоб утримати рівновагу, і, волого плюхнувшись, приземлилася на зад.

«Зараз він її застрелить», — подумала Френні, та він крутнувся на місці, наче п'яний солдат, і одразу ж почав стріляти в групу з трьох жінок, які зіщулились від страху біля «кантрі сквайра».

— З'їли, сучари?! — загорлав той, годуючи їх кулями. — З'їли, сучари?!!

Одна з жінок упала й по-риб'ячи забилася на асфальті між універсалом і перекинутим трейлером. Дві інші кинулися бігти. Стю випустив кулю в стрілка й промахнувся. Другий же чоловік вистрелив в одну з утікачок і влучив. Вона скинула руки до неба й упала. Інша жінка вильнула ліворуч і сховалася за рожевим причепом.

Третій чоловік (той, хто впустив дробовик і не зміг його відібрати) й досі кульгав туди-сюди, тримаючись за промежину. Одна з жінок націлила рушницю на нього, замружилася й натиснула на обидва гачки, скривившись в очікуванні пострілу. Та дробовик мовчав — патрони було вже вистріляно. Вона перевернула його, схопилася за дуло й махнула прикладом. По голові вона не влучила і вдарила чоловіка в точку, де шия кріпилася до його правого плеча. Він упав на коліна і спробував відповзти далі. Жінка в блакитному светрі з написом «КЕНТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» та подертих синіх джинсах рушила за ним і на ходу вдарила його дробовиком.

Чоловік повз далі, кров бігла з нього струмками, і жінка в університетському светрі продовжувала молотити його дробовиком.

— З'їли, сучари?! — не вгавав другий чоловік і вистрелив в очманілу жінку середнього віку, яка белькотіла сама до себе.

Відстань між дулом і жінкою дорівнювала щонайбільше трьом футам — вона могла б простягти руку й заткнути його мізинцем. Він промазав. Стрілок знову натиснув на спусковий гачок, та цього разу гвинтівка лише клацнула вхолосту.

Тепер Гарольд схопився за пістолет обома руками — так, як тримають його поліцейські. Він бачив це по телевізору. Гарольд натиснув на гачок, і куля влучила в лікоть другого чоловіка. Поранений впустив гвинтівку й застрибав, викрикуючи щось незрозуміле. Френні ті зойки нагадали те, як кролик Роджер канючив «б-б-будь-ласочка!»¹

— Влучив! — захоплено вигукнув Гарольд. — Влучив! Господи, я влучив!

Нарешті Френні згадала про запобіжник. Вона відклацнула його в ту саму мить, як Стю знову вистрелив. Другий чоловік упав, тримаючись уже не за лікоть, а за живіт. Його крики тривали.

— Боже мій, Боже мій, — тихо сказав Глен, закрився руками й заплакав.

Гарольд знову вистрелив. Тіло другого чоловіка підстрибнуло. Крики обірвалися.

Жінка в університетському светрі знову махнула дробовиком, і цього разу приклад опустився прямісінько на голову пластуна. Звук був такий, наче Джим Райс відбив швидкісний, потужний фастбол². Горіховий приклад і голова чоловіка розтрощилися.

На кілька секунд зависла тиша. Чувся лише пташиний поклик: «Віть-віть... віть-віть... віть-віть...»

А тоді дівчина в светрі стала над тілом третього чоловіка й зайшлася довгим, тріумфальним криком первісної людини. Френ Голдсміт запам'ятала його на все життя.

Блондинку звали Дейна Юргенс. Вона була з Ксенії, штат Огайо. Дівчину в светрі Кентського університету звали Сьюзен Стерн. Жінку, яка вхопила містера Дробовика за промежину, — Ширлі Геммет. Вони не знали, як звуть їхню товаришку, якій було років тридцять п'ять — коли Ел, Герві, Ронні та Вьордж підібрали її два дні тому, вона була в шоківому стані й тинялася вулицями містечка Арчболд.

Їхня дев'ятка зійшла з траси й заночувала у фермерському будинку західніше від Коламбії, уже за межею штату Індіана. Усі вони були в стані шоку, і потім Френні подумалося, що їхній похід через поле, від рожевого дому-причепа на заставі до фермерського будинку, міг видатися сторонньому глядачеві вилазкою на природу, яку організувала для постояльців місцева божевільня. Трава сягала їм до колін і досі була мокрою від нічного дощу. Їхні штани промокли до нитки. У повітрі незграбно ширяли білі метелики — крила комах обважніли від вологи, і вони то наближалися до людей, то відлітали геть, п'яно виписуючи кола й вісімки. Сонце намагалося пробитися, та поки що в нього нічого не виходило, і воно було лише світлою плямою, що ледь просвічувала крізь біле захмарене небо. Та попри це день уже почав розжарюватися: спека змагалася з вологістю, і повітря сповнювали зграї чорного вороння та їхні хрипкі, потворні крики.

«Зараз ворон більше, ніж людей, — подумала зачмелена Френ. — Втратимо пильність, і вони склюють нас із лиця землі. Помста чорнокрилого війська. Ворони їдять м'ясо? Ох, боюся, що так».

За ширмою пустопорожніх думок, наче сонце за хмарною запоною, ледь виднілися сцени з перестрілки, що на повторі прокручувалися в її голові — як і сонце цього страшного, вологого ранку 30 липня 1990 року, вони бриніли могутністю. Обличчя жінки стає червоною плямою. Стю падає. Мить пронизливого жаху — їй здається, що його застрелили. Один з нападників горлає «З'їли, сучари?!», а тоді його поцілює Гарольд, і він щось торохкотить, наче кролик Роджер. Ломокартонний звук пострілів. Звірячий, переможний крик Сьюзен Стерн — вона стоїть над тілом, розставивши ноги, а з розчерепленої голови її ворога сочиться досі теплий мозок.

Поряд із нею йшов Глен. Його обличчя мало тонкі, сардонічні риси, однак наразі Глен виглядав пригніченим, загубленим, а сиве волосся

розвіювалося навколо голови так, ніби копіювало поведінку метеликів. Він тримав Френні за руку й раз по раз машинально плескав її.

— Не дозволяй перестрілці на тебе вплинути, — сказав він. — Такі жахіття... без них не обійдеться. Найкращий захист — збиратися разом. Тобто суспільство. Суспільство — наріжний камінь арки, яку ми зємо цивілізацією, і єдиний дієвий антидот злочинності. Потрібно ставитися до таких... до таких... до подібних випадків... як до належного. То була лише окрема подія. Думай про них, як про тролів.

Так! Тролі, йоги та іфрити³. Типові чудовиська. Це я можу прийняти. Я приймаю це як очевидну правду — можна сказати, керуюся соціологічною етикою. Ха! Ха!

Той сміх був схожий на стогін. Френні перемишувала його багатозначні фрази словами «так, Глене», та він цього ніби й не чув. Від Глена слабко відгонило блювотинням. Метелики підлітали до них, билися об їхні тіла, а тоді відвалювали у своїх комашиних справах. Вони вже майже дійшли до будинку. Перестрілка тривала менш ніж хвилину. Так, менш ніж хвилину, однак Френ підозрювала, що на прохання публіки покази в її голові триватимуть. Глен поплескав її по руці. Френні хотілося сказати йому, щоб перестав, та вона боялася, що він може заплакати. Плескання вона витримає. А от чи зможе вона дивитися на сльози Глена Бейтмана? Навряд.

Стю йшов у супроводі Гарольда й блондинки Дейни Юргенс. Сьюзен Стерн і Петті Крогер тупали обабіч безіменної жінки, яку підібрали в Арчболді. Вона й досі була в ступорі. Ширлі Геммет — жінка, у яку мало не впритул стріляв чоловік, що перед смертю кричав, наче кролик Роджер, — йшла трохи лівіше. Вона бурмотіла собі під ніс та періодично намагалася вхопити метеликів, які пролітали повз неї. Компанія рухалася повільно, однак Ширлі Геммет відставала. Неохайне сиве волосся звисало їй на лице, а очі визирали на навколишній світ, наче перелякані миші зі сховку.

Гарольд тривожно зиркнув на Стю.

— Дали їм просратися, правда, Стю? Замочили покидьків. Вальнули тих засранців.

— Мабуть, так, Гарольде.

— Мужик, та ми ж мусили це зробити, — Гарольд говорив так, ніби Стю намагався довести йому протилежне. — Або ми, або вони!

— Вони б вам макітри прострелили, — тихо сказала Дейна Юргенс. — Коли вони на нас напали, я була ще з двома хлопцями. Вони застрелили Річарда з Деймоном із засідки. Коли все скінчилося, всадили їм по кулі в черепа. Для перестрашування. Ви зробили, що мусили, це точно. Чудо, що ви взагалі вижили.

Гарольд крутнувся до Стю.

— Чудо, що ми взагалі вижили! — вигукнув він.

— Гарольде, все гаразд, — сказав Стю. — Не бери її слова так близько до серця.

— Звісно! Без питань!

Гарольд нервово покорпався в наплічнику, дістав шоколадку «Пейдей» і мало не впустив її, намагаючись зняти обгортку. Він вилаяв батончик і почав його наминати, тримаючи шоколадку обома руками, наче льодяник на паличці.

Вони підійшли до фермерського будинку. Гарольд їв батончик і раз у раз нишком обмацував себе, аби остаточно пересвідчитися, що його не поранено. Йому було дуже кепсько. Хлопець боявся глянути на свою промежину. У нього майже не лишилося сумнівів, що він обісцявся, коли вечірка біля рожевого трейлера сягнула самого розпалу.

За раннім обідом говорили в основному Дейна та Сьюзен. Сімнадцятирічна й надзвичайно приваблива Петті Крогер інколи щось додавала. Безіменна жінка забилася в дальший куток запилуженої кухні. Ширлі Геммет сиділа за столом, жувала відсирілі медові тремкрекери⁴ «Набіско» й бурмотіла сама до себе. Решта похмуро длубалися в тарілках, та майже ніхто нічого не їв.

Дейна поїхала з Ксенії в компанії Річарда Дерлісса й Деймона Брекнелла. Скільки ще ксенійців пережило грип? Вона бачила лише трьох: старезного дідугана, жінку й маленьку дівчинку. Дейна з друзями запропонували їм приєднатися, однак старий відмахнувся від них, буркнувши щось про «справу в пустелі».

До восьмого липня Дейну, Річарда й Деймона вже почали мучити жахіття про якогось бабая. Престрашні жахіття. Дейна розповіла, що Річ вбив собі в голову, ніби той бабай справжній і живе в Каліфорнії. Ніби цей чоловік (якщо він дійсно людина, а не хтозна-що) і був тією справою в пустелі, про яку говорив старий. Дейна з Деймоном почали боятися за його глузд. Річ називав чоловіка зі снів «відшибленим» і казав, що він збирає армію таких самих пришелепків. Він сказав, що скоро ця армія покотиться із заходу на схід і поневолить усіх, хто вижив, — спершу в Америці, а тоді й у решті світу. Дейна з Деймоном почали нишком обговорювати, чи не втекти від Річа якоїсь ночі, бо вважали, що жахіття їм почали снитися через манію Річа Дерлісса.

Вони проминали Вільямстаун, коли побачили за поворотом великий сміттєвоз — він лежав на боці посеред траси. Неподалік стояли універсал і евакуатор.

— Ми вирішили, що то ще одна аварія, — промовила Дейна, нервово розкришуючи в руках крекер, — і, звісно, так і було задумано.

Вони позлазили з мотоциклів, щоб обвести їх круг сміттєвоза, і саме тоді четверо, як сказав би Річ, відшиблених відкрили вогонь з кювету. Вони вбили Річа з Деймоном і взяли Дейну в полон. Вона стала четвертим екземпляром групи жінок, яку вони називали то «зоопарком», то «гаремом». Однією з тих бранок була Ширлі Геммет, і тоді вона ще скидалася на нормальну людину, хоча її постійно гвалтували, содомували й примушували робити мінет усій четвірці.

— Вони водили нас у кущі по черзі й у призначений час. І якось, коли вона не дотерпіла, Ронні підтер її колючим дротом. Кров з ануса йшла три дні.

— Господи милий, — сказав Стю. — Хто з них Ронні?

— З дробовиком, — озвалася Сьюзен Стерн. — Той, кому я голову розколола. Хотілося б, щоб він лежав тут, на підлозі — я б повторила.

Чоловіка з бородою піщаного кольору вони знали, як Дока. Вони з Вьорджем входили до армійського підрозділу, який відправили до Екрона, коли вибухнула епідемія. Займалися вони «зв'язками зі ЗМІ», що насправді було військовим евфемізмом для «придушення ЗМІ». Коли вони розібралися з цією роботою, то взялися за «контроль масових зібрань», що насправді було військовим евфемізмом для розстрілу мародерів, які намагалися втекти, й повішення тих, хто

послухався й не зрушив із місця. Як їм розказував Док, до 27 червня в ланцюгу командування було більше прогалин, аніж ланок. Чимало їхніх людей були надто хворі, щоб патрулювати, та тоді це вже однаково не мало значення, бо екронці були заслабкі, щоб читати або писати новини, не кажучи вже про те, щоб грабувати банки та ювелірні крамниці.

До 30 червня підрозділу не стало: солдати хворіли, помирали й тікали. Точніше, втікачами були тільки Док із Вьорджем, і саме тоді вони почали нове життя в ролі власників зоопарку. Герві приєднався до них першого червня, а Ронні — третього, і на цьому членство їхнього своєрідного клубу закрилося.

— Та через деякий час ви б здолали їх чисельністю, — сказав Глен.

Несподівано цю репліку прокоментувала Ширлі Геммет.

— Пігулки, — мовила вона, витріщаючись із-під чубчика дещо посивілого волосся очима переляканої мишки. — Пігулки зранку, пігулки ввечері — щоб прокинулися, щоб заснули. Стимулятори й заспокійливі.

Її голос тонує, і останні слова було ледве чути. Вона замовкла, а тоді знову забурмотіла до себе.

Далі оповідь повела Сьюзен Стерн. Її та ще одну, вже мертву жінку на ім'я Рейчел Кермоуді підібрали біля Коламбуса. Сталося це 17 липня, і тоді компанія Дока подорожувала караваном із двох універсалів та евакуатора. Евакуатором чоловіки розчищали затори або ж блокували трасу — залежно від обставин. Ліки Док носив на поясі, в роздутому гаманці. Сильне заспокійливе на ніч, транквілізатори на дорогу, барбітура на стоянку.

— Будять уранці, гвалтують два-три рази, і тоді чекаєш, коли Док роздасть таблетки, — сказала Сьюзен, ніби просто наводила факти. — Ну, денні таблетки. На третій день у мене з'явилися сильні подразнення в... ну, в піхві, і звичайний секс став дуже болючим. Щодня сподівалася, що до мене прийде Ронні, бо Ронні цікавили тільки мінети. Та після таблеток робишся дуже спокійним. Не сонним, просто спокійним. Ковтнеш кілька синеньких, і все байдуже. Хочеться лише сидіти склавши руки й спостерігати за тим, як міняється краєвид, або ж сидіти склавши руки й дивитися, як розчищають дорогу евакуатором. Якось Герві розлютився, бо одна дівчинка — років

дванадцять, не більше — не хотіла... ну, не буду розказувати. Аж надто паскудно. Не схотіла, і Герві прострелив їй голову. І мені було цілком байдуже. Я була просто... спокійна. За деякий час я вже майже не думала про втечу. Важливішим стали ті сині таблетки.

Дейна та Петті Крогер кивали.

— Та вони наче розуміли, що вісім жінок — це ліміт, — сказала Петті.

Вони підібрали її 22 липня: застрелили літнього чоловіка, з яким вона подорожувала, і вбили стару жінку, яка з тиждень пробула членом «зоопарку». А коли біля Арчболда їхня ватага натрапила на безіменну дівчину, що сиділа в кутку, вони застрелили косооку дівчину шістнадцяти років та покинули її в канаві.

— Док любив про це жартувати, — мовила Петті. — Казав: «Я не ходжу під драбинами, не завертаю, коли чорний кіт перебіг дорогу, тож не збираюся подорожувати з тринадцятьма головами».

Двадцять дев'ятого вони вперше помітили Стю та його друзів. Звіринець стояв табором на ділянці для пікніків, коли трасою промчала їхня четвірка.

— Ти впала в око Герві, — сказала Сьюзен і кивнула на Френні.

Та здригнулася.

Дейна нахилилася ближче до них і заговорила тихіше.

— І вони одразу дали зрозуміти, кого ти мала замінити, — вона ледь помітно кивнула на Ширлі Геммет, яка й досі бубнила та їла грем-крекери.

— Бідолашна жінка, — сказала Френні.

— Це Дейна вирішила, що ви, народ, можете виявитись нашим найкращим шансом, — мовила Петті. — Або ж, можливо, останнім шансом. У вашому товаристві було троє чоловіків, Дейна з Гелен Роґет це бачили. Троє озброєних чоловіків. І Док набрав трішечки надмірної самовпевненості з цим «перекинь-трейлер-дорога». Док просто поводився так, ніби він якийсь держслужбовець, і чоловіки з тих груп, що нам траплялися, ловили ґав. Якщо там були чоловіки. А тоді їм прострелювали макітри. Спрацьовувало, наче якісь чари.

— Того ранку Дейна попросила нас спробувати не ковтати пігулки, — вела далі Сьюзен. — Вони вже не так ретельно за цим стежили, і ми знали, що вранці вони будуть зайняті, бо витягатимуть на дорогу

трейлер, перекидатимуть його. Ми не всім сказали про наш план. Знали про нього лише Дейна, Петті та Гелен Роґет... одна з тих дівчат, яку застрелив Ронні. Ну і я. «Як помітять, що ми намагаємося сховати таблетки, то вб'ють», — сказала Гелен. А Дейна сказала, що однаково вб'ють, рано чи пізно. Рано — це якщо нам поталанить. Ясна річ, ми всі знали, що це так. Тож вирішили спробувати.

— Поки не випала нагода виплюнути ту пігулку, я так довго тримала її в роті, що вона вже почала розчинятися, — сказала Петті та глянула на Дейну. — Певне, Гелен довелося її проковтнути. Гадаю, тому вона діяла так повільно.

Дейна кивнула. Вона дивилася на Стю з виразною теплотою, і Френні стало не по собі.

— І в них усе спрацювало б, якби ти, здорованю, не помудрішав.

— Помудрішав, та, як видно, геть запізно, — сказав Стю. — Наступного разу буду готовий.

Він підвівся, підійшов до вікна й визирнув надвір.

— Знаєте, мене це лякає, — мовив він. — Якими мудрими ми стаємо.

Френ нависла від того, з яким співчуттям дивилася на нього Дейна. Після всього, що Френ пережила, та Юргенс не мала права на такий погляд. «І, попри все, вона значно гарніша, — міркувала Френні. — Та й навряд чи вагітна».

— Мудрішай — головна заповідь нового світу, здорованю, — зауважила Дейна. — Мудрішай або здохни.

Стю озирнувся, щоб поглянути на неї, вперше побачив її посправжньому, і Френ відчула нестерпно болючий укол концентрованих ревнощів. «Задовго монькалася, — подумала вона. — О Боже мій, промонькалася й запізнилася».

Поглядом Френ натрапила на Гарольда і помітила, що він крадькома всміхається, прикривши рот рукою, щоб ніхто не побачив. Або їй здалося, або в тій усмішці читалося полегшення. Зненацька їй схотілося підвестися, невимушено підійти до Гарольда та нігтями вийняти йому очі. Як гачками.

— Ніколи, Гарольде! — кричала б вона при цьому. — Ніколи! Ніколи?

Зі щоденника Френ Ґолдсміт

19 липня 1990 р.

О Господи. Сталося найстрашніше. Коли це трапляється в книжках, усе скінчено або ж принаймні щось змінюється, однак у реальному житті воно тягнеться без кінця, як у мильній опері без жодних кульмінацій. Можливо, потрібно ризикнути — наважитися й усе прояснити, та я дуже боюся, що буде між ними і. Не можна закінчувати речення на «і», та мені страшно розписувати, до чого це може призвести. Любий щоденничку, дай-но я тобі все розкажу, хоча й не дуже весело все це записувати. Навіть думати про це паршиво.

Уже починало сутеніти, коли Глен зі Стю поїхали до міста (а сьогодні це в нас Джирард, штат Огайо) пошукати їжу — вони сподівалися знайти концентрати та щось виморожене. Такі продукти легко транспортувати, і деякі концентрати справді смачні, однак, як на мене, все виморожене їдло смакує однаково — як сухі індичі гімняшки. Ви коли-небудь чули, аби щось порівнювали з сухим індичим лайном? Не зважай, щоденничку. Деякі речі краще ніколи не озвучувати, ха-ха.

Вони спитали нас із Гарольдом, чи не хочемо ми поїхати з ними, і я сказала, що за день удосталъ наїздилася й залишуся, якщо вони без мене впораються, і Гарольд відмовився, бо хотів принести трохи води й скип'ятити її. Певне, вже почав продумувати свою каверзу. Шкода, що в мене вийшло зобразити його таким підступним інтриганом, але такий він і є — це факт.

[Примітка. Усіх нас мало не нудило від кип'яченої води, бо смакує вона геть ніяк — наче ВЕСЬ кисень виварюється. Та Марк із Гленом кажуть, що заводи й т. п. зупинилися зовсім недавно, і струмки + річки ще не очистилися (особливо якщо йдеться про промисловий Південний Схід + те, що вони називають Іржавим поясом⁵), тож для перестрашування маємо кип'ятити. Ми не втрачаємо надію знайти склад із пляшками мінеральної води. Гарольд каже, що це вже мало б статися, однак майже вся мінералка немов розчинилася в повітрі. Стю гадає, що багато людей могло вирішити, що хворіють через воду з крану, і перш ніж померти, випили чимало пляшок.]

Так от, Марк із Піріон кудись відійшли, нібито пошукати диких ягід, щоб урізноманітнити нашу дієту. Гадаю, насправді вони займалися

дечим іншим — вони це не афішують, і молодці. Тож я заходилася збирати хмиз, розпалила вогнище для чайника, який мав набрати Гарольд... і доволі скоро він повернувся з водою (було очевидно, що він затримався біля струмка, щоб сполоснутися й помити волосся). Гарольд повісив чайник на як там його, що ставлять над кострищем. А тоді підходить + уможується поряд.

Ми сиділи на колоді, говорили про те-се, аж раптом він мене пригортає та намагається поцілувати. Пишу «намагається», хоча насправді в нього це вийшло, принаймні спершу, бо застав мене зненацька. А тоді я відсмикнулася (згадую, і цей епізод здається мені наче й смішним, хоча я й досі не оговталася) та беркицьнулася назад. Блузка на спині задерлася, і я з ярд шкіри зчесала. У мене вирвався зойк. Кажуть, історія повторюється — я одразу ж згадала Джесса, хвилеріз і надкушений язик... було ну аж надто схоже.

Наступної миті Гарольд уже стоїть поряд, припавши на коліно — питає, чи все гаразд. Почервонів до самих кінчиків волосся. Інколи Гарольд прикидається таким собі бундючним розумником (мені він завжди здавався таким, як оті молоді зацьковані письменники, що завжди шукають кав'ярню «Туга» на правому березі, де можна весь день проговорити про Жан-Поля Сартра, попиваючи дешевий шмурдяк), та під цим фасадом ховається підліток із фантазіями, яким до зрілості як до неба рачки. Принаймні так мені здається. Що за фантазії? Думаю, він передивився фільмів, що показували суботніми ранками, й набрався в Тайрона Паверса з «Капітана з Кастилії», Гамфрі Богарта з «Чорної смуги» та Стіва Макквіна з «Буллітту». У нього це завжди виявляється в стресових ситуаціях — можливо, тому, що він придушував у собі подібні пориви з самого дитинства, не знаю. Хай там як, а коли він удає Богі, у нього виходить лише схожість із тим мужиком, що грав Богарта в тій стрічці, яку зняв Вуді Аллен, «Зіграй ще раз, Семе»⁶.

Тож коли він став на коліно й сказав: «Крихітко, ти в порядку?» — я почала хихотіти. От вам і повтор на замовлення! Та справа була не тільки в тому, що ситуація смішна. Якби тільки це, я могла б і стриматися. Та ж ні — більше скидалося на істерику. Кошмари, страх за дитину, мої почуття до Стю й незнання, що з ними робити, щоденні

поїздки, втома, відсиджена дупця, втрата батьків і те, що світ змінився назавжди... От від цього я загігикала, а тоді зайшлась істеричним реготом і ніяк не могла спинитися.

— Що тут такого смішного? — спитав, підводячись, Гарольд.

Гадаю, він хотів зобразити страшний праведний гнів, однак тоді я думала вже не про Гарольда, бо в голові вигулькнув дурнувятий образ Дональда Дака. Дональд Дак перевальцем чвалає руїнами Західної цивілізації та розлючено квакає: «Що тут такого смішного, га? Що смішного? Що тут смішного, блядь?» Я закрилася руками + хихотіла + плакала + хихотіла — певне, Гарольд подумав, що я геть з котушок злетіла.

Трохи згодом я нарешті спинилася. Витерла сльози з лиця й хотіла попросити Гарольда глянути, чи сильно подерла спину. Та нічого не сказала, бо злякалася, що він може розцінити це як ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО. Життя, траса, зелене світло й гонитва за Френ Голдсміт — о, ні, це вже не так смішно.

— Френ, — каже тоді Гарольд, — мені дуже важко це говорити...

— То, може, краще не треба, — говорю я.

— Мушу, — відказує він, і до мене доходить, що він не зупиниться, навіть якщо на нього наверещати. — Френні, я кохаю тебе.

Певне, я з самого початку знала, що все так паскудно. Було б легше, якби він просто хотів зі мною переспати. Кохання небезпечніше за потрапушки, тож я попала. Як відмовити Гарольду? Гадаю, є тільки один спосіб — байдуже, кому ти це кажеш.

— Гарольде, я тебе не кохаю, — ось що я сказала.

Його немов обухом ударили.

— Це все він, так? — сказав Гарольд, і його обличчя скривила потворна гримаса. — Це через Стю Редмана, так?

— Не знаю, — сказала я.

У мене такий темперамент, що я не завжди тримаю його в узді — гадаю, дістався від матері. Та тоді я напружила всі свої сили, щоб опанувати себе. Однак я чула, як щось усередині сіпається на прив'язі.

— Зате я знаю, — голос у нього зробився пронизливим, сповненим жалю до самого себе. — Ще й як знаю. Знав ще того дня, як ми його зустріли. Я не хотів, щоб він ішов з нами, бо знав. Та він сказав...

— Що сказав?

— Що ти йому не потрібна! Що ти моя!

— Це як узяти собі нову пару взуття — так, Гарольде?

Він не відповів. Певне, зрозумів, що бовкнув зайвого. Напруживши пам'ять, я згадала той день, коли ми зустрілися неподалік Феб'єна. Коли Гарольд побачив Стю, він поведився, як пес, коли на подвір'я заходить чужий, прибудний собака. Коли зазіхають на його володіння. Тоді в нього мало волосся не наїжачилося. Я так розумію, що Стю сказав те, аби вивести нас із класу собак і повернути до класу людей. Та й хіба не в цьому суть? Ну, всіх цих пекельних труднощів. Якщо ні, то нащо взагалі старатися? Нащо поводитися пристойно?

— Гарольде, я не чиясь власність, — мовила я.

Він щось пробурмотів.

— Що-що?

— Кажу, що, можливо, тобі доведеться передумати.

На думку спала дошкульна ремарка, та я не випустила її з рота. Погляд Гарольда поринув удалечінь, а обличчя зробилося спокійним і відкритим. Ось що він сказав.

— Я зустрічав таких, як він. Краще б тобі в це повірити, Френні. Він — квотербек футбольної команди, що сидить у класі, кидається вологими кульками з жованого паперу й показує всім середній палець, бо знає, що вчителю доведеться поставити йому хоча б «С», щоб він грав і надалі. Він — той, хто стабільно зустрічається з найгарнішою чирлідеркою, а вона при цьому гадає, що він Ісус Христос на крутій тачці. Той, хто пердить, коли вчитель англійської просить тебе зачитати свій твір, бо він кращий од решти. Так, зустрічав я таких уйобків. Щасти, Френ.

І тоді він просто пішов геть. Він хотів полишити сцену з апломбом, ТУП-ТУП-ТУП, та можу вас запевнити, що в нього не вийшло. Він відкрив мені свою потаємну мрію, а я зробила з неї решето: Гарольд вважав, що правила гри змінилися, та насправді все лишилося таким самим. Мені було його страшенно шкода, свята правда, бо коли він ішов геть, він не давив із себе той цинізм, а СПРАВДІ його відчував — цинізм не вимучений, а різкий + болючий, як удар ножа. Його копнули. Ох, Гарольд ніколи не зрозуміє, що спершу йому потрібно дещо змінити спосіб мислення, второпати, що світ лишиться таким самим,

якщо він сам не зміниться. Він колекціонує ті підсрачники так, як пірати — скарби...

Гаразд. Усі повернулися. Вечерю з'їли, цигарки викурили, веронал роздали (моя доза лежить у кишені, а не розчиняється в шлунку), почали вкладатися. Після неприємної перепалки з Гарольдом у мене лишилося відчуття, що нічого не вирішилось, та тепер він спостерігає за нами зі Стю й чекає, що буде далі. Мені бридко це писати, трусить від безпорадної злості. Як він сміє за нами шпигувати? Як він сміє ускладнювати й без того паскудне становище?

Запам'ятати. Вибач, щоденничку. Певне, це через настрої. Нічого не пригадується.

Коли Френні знайшла Стю, він сидів на камені й курил сигару. Каблуком чоловік розчовгав на землі невеличке коло і струшував туди попіл. Він сидів обличчям на захід — сонце саме почало сідати. Хмари трохи розвіялись, і крізь них проглядало червоне сонце. Попри те що вони зустріли й прийняли чотирьох жінок до своєї компанії лише вчора, ті події вже здавалися далекими. Вони досить легко дістали один універсал із кювету й від застави поїхали вже чималим караваном.

Запах сигари нагадав Френ про батька та його люльку. На неї накопив смуток, та час пом'якшив його, вкутавши ностальгією. «Татку, я вже майже оговталася від твоєї смерті, — подумала Френ. — Гадаю, ти не образишся».

Стю озирнувся.

— Френні, — щиро зрадів він. — Як ти?

— Так собі, — знизала плечима вона.

— Не хочеш приземлитися на мій камінець і помилуватися заходом сонця?

Вона сіла поряд із ним, і її пульс трохи пришвидшився. Врешті-решт, чого б вона сюди йшла? Френ знала, в якому напрямку він пішов з табору — так само, як те, що Гарольд із Гленом і двома дівчатами поїхали до Брайтона пошукати Сі-Бі-радіо (заради розмаїття,

пропозицію висунув Глен, а не Гарольд). Петті Крогер лишилася няньчитися з двома кволими після сутички войовницями. Було видно, що Ширлі Геммет почала очунювати, та близько першої ночі вона всіх побудила — кричала вві сні й розмахувала руками, ніби відбиваючись від якогось нападника. Інша жінка, імені якої ніхто не знав, рухалася в іншому напрямку. Вона сиділа. Їла, якщо її годували. Справляла потребу. На питання не відповідала. По-справжньому оживала тільки вві сні. Навіть під вероналом нещасна часто стогнала, а інколи й кричала. Френні здогадувалася, що їй сниться.

— Довгенько ще їхати, правда? — спитала вона.

Стю помовчав секунду, а тоді сказав:

— Дорога дальша, ніж нам гадалося. Та стара жінка, вона вже не в Небрасці.

— Я знаю... — заговорила вона, а тоді припнула язика.

Він глянув на неї з легкою усмішкою.

— Мем, ви нехтували вашими ліками.

— От мене й викрито, — усміхнулася вона.

— Ми не одні такі, — сказав Стю. — Сьогодні після обіду я балакав із Дейною...

(від того, як по-свійськи він вимовив це ім'я, Френ відчула укол ревнощів... і страху)

— ...і вона сказала, що вони з Сьюзен не хочуть приймати пігулки.

Френ кивнула.

— А ти чому перестав? Вони... в тому місці... змушували тебе до цього?

Він струсив попіл у свою імпровізовану попільничку.

— Легке заспокійливе на ніч, ото й усе. Їм не треба було годувати мене таблетками. Сидів під замком — нікуди б я від них не подівся. Ні, я перестав пити веронал три дні тому, бо відчував... що зв'язок ослабився. — Він трохи подумав і додав: — Дуже добре, що Глен із Гарольдом додумалися поїхати по Сі-Бі-радіо. Нащо нам двосторонка? Щоб тримати контакт. У Тоні Леонмінстера, мого друзяки з Арнетта, була така штука в «скауті». Чудовий пристрій. Можна було побалакати з корешами або ж у разі чого гукнути на допомогу. Ці сні — це однаково що Сі-Бі в голові, от тільки передатчик зламався, і ми можемо тільки приймати сигнали.

— Може, ми надсилаємо, — тихо промовила Френ.

Він глипнув на неї великими очима.

Деякий час вони сиділи мовчки. Сонце визирнуло з-за хмар — немовби для того, щоб хутенько попрощатися, перш ніж спуститися за обрій. Френ розуміла, чому первісні люди поклонялися йому. У міру того як колосальна тиша майже безлюдної країни набрякала й тиснула на неї, переконуючи Френ у своєму існуванні самою вагою, сонце (і, як на те, місяць також) почало здаватися більшим і важливішим. Навіть живим. Дивишся на яскраві небесні кораблі й немов повертаєшся до дитинства.

— Хай там як, а пігулки приймати я перестав, — сказав Стю. — Цієї ночі мені знову наснився той темний чоловік. Він облаштовується десь у пустелі. Певне, у Лас-Вегасі. І, Френні... гадаю, він розпинає людей на хрестах. Тих, хто бунтує.

— Що він робить?

— Так було вві сні. Траса 15, вздовж якої стоять хрести з коморних балок і телефонних стовпів. І на них висіли люди.

— То лише сон, — промовила Френ стривоженим голосом.

— Можливо, — він пустив дим і поглянув на захід, на залиті червоним хмари. — Та інші дві ночі, якраз перед тим, як ми натрапили на тих маніяків із жінками, мені наснилася вона — старенька, яка називає себе матінкою Ебігейл. Вона сиділа в кабіні старого пікапа, що стояв на узбіччі траси 76. Я стояв, спершись рукою на вікно, і балакав з нею так само невимушено, як от зараз із тобою. І вона каже: «Піджени-но їх, Стюарте. Якщо на це здатна така стара дама, як я, крутий здоровань із Техасу точно впорається».

Стю засміявся, кинув сигару на землю й розчавив її каблуком. Ніби на автоматі, не дивлячись, він обійняв Френ за плечі.

— Вони ідуть до Колорадо, — сказала вона.

— Еге ж, і я так гадаю.

— А... а вона снилася Дейні чи Сьюзен?

— Обом. Минулої ночі Сьюзен снилися хрести. Такі ж, як мені.

— Зараз зі старою вже багато людей.

— Двадцяттеро, а то й більше. Знаєш, ми їх щодня проминаємо. Вони просто ховаються й чекають, поки ми проїдемо. Вони нас бояться, а от вона... гадаю, вони прийдуть до неї. Свого часу.

— Або до нього, — сказала Френ.

— Так, або до нього, — кивнув Стю. — Френ, чому ти перестала приймати веронал?

Френ тремтливо зітхнула й подумала, чи не зізнатися йому. Їй хотілося йому все розказати, однак вона боялася його реакції.

— Інколи важко пояснити, чому жінка зробила так, а не інак, — промовила вона врешті.

— Так, — погодився Стю. — Однак можна здогадатися, що в неї на думці.

— Що...

Та вона не довершила фразу — він закрив їй рота поцілунком.

Вони лежали на траві в сутінках. Коли вони кохалися, вогняний червоний поступився прохолоднішому багрянцю, і наразі Френ бачила, як крізь залишки хмар пробиваються зорі. Завтра буде гарна для їзди погода. Якщо фортуна буде на їхньому боці, вони зможуть проїхати майже всю Індіану.

Стю ліниво ляснув комара, що дзижчав над його оголеними грудьми — сорочка висіла на сусідньому куці. Френ сорочку не зняла, однак гудзики були розстібнуті. Її груди напинали тканину, і вона подумала: «Я роздобріла. Поки що зовсім трохи, однак уже помітно... принаймні мені».

— Я хотів тебе вже давно, — сказав Стю, дивлячись в її бік. — Гадаю, ти про це знала.

— Я хотіла уникнути негарздів із Гарольдом, — мовила вона. — І є ще дещо...

— Характер у Гарольда непростий, та десь у його нутрі сидить гарна людина — йому треба лише зміцніти. Він тобі подобається, правда?

— Це не дуже підхоже слово. Нема такого слова, що описало б моє ставлення.

— А до мене ти як ставишся? — спитав він.

Френ глянула на Стю й зрозуміла, що не може йому освідчитися, не могла це просто взяти й сказати, хоча й хотілося.

— Ні, — сказав він, немов вона йому заперечила, — просто мені подобається, коли все ясно. Гадаю, ти просто не хочеш, аби Гарольд одразу про все довідався. Правду кажу?

— Так, — вдячно погодилася вона.

— Значить, хай буде як є. Може, як не будемо висовуватись, воно саме владнається. Я помітив, як він дивиться на Петті. Вона десь його віку.

— Не знаю...

— Ти йому вдячна й почувашся, ніби щось винна, так?

— Та певне. В Оганквіті лишилися тільки ми, і...

— То просто збіг, Френні, ось і все. Ти ж не даси покласти себе на лопатки через щось, що було чистим збігом.

— Та певне.

— Гадаю, що кохаю тебе, — сказав він. — Мені не так легко це говорити.

— Гадаю, що теж тебе кохаю. Та є ще одна річ...

— Так і знав.

— Ти спитав, чого я припинила приймати пігулки, — вона скубла сорочку, не наважуючись глянути йому у вічі; губи немов пересохли. — Я подумала, що вони можуть зашкодити дитині, — прошепотіла Френ.

— Зашкодити... — він змовк, а тоді схопив її та розвернув до себе. — Ти вагітна?

Вона кивнула.

— І ти нікому не сказала?

— Ні.

— Гарольд. Гарольд знає?

— Лише ти.

— Господи-Всемогутній-блін, — сказав Стю.

Він так пильно вдивлявся в її обличчя, що вона злякалася. Френ уявила дві речі: що він зараз же її кине (як зробив би Джесс, якби дізнався, що вона вагітна чужою дитиною) або пригорне, скаже не хвилюватися, що про все подбає. Вона не очікувала від нього такого наполоханого, напруженого погляду і зловила себе на тому, що згадує вечір, коли підійшла до батька, а він порпався на городі, й усе йому розказала. Він дивився на неї майже так само. Вона пожалкувала, що

не розповіла Стю, перш ніж вони зайнялися коханням. Може, тоді б вони не покохалися і він хоча б не думав, що його надурили, що вона... як там кажуть старші люди? Зіпсутий товар. Чи він не про це думає? Вона ніяк не могла зрозуміти.

— Стю? — промовила вона зляканим голосом.

— Нікому не сказала, — повторив він.

— Не знала як.

На очах у неї забриніли сльози.

— А коли буде дев'ять місяців?

— У січні, — сказала Френ, і ринули сльози.

Він пригорнув її й дав зрозуміти, що все гаразд, не зронивши й слова. Стю не сказав, щоб вона не хвилювалася, що він про все подбає, — натомість вони знову покохалися, і Френ подумала, що ніколи не була такою щасливою.

Ні він, ні вона не помітили Гарольда — той стояв у кущах і спостерігав за ними. Непомітний і тихий, як сам темний чоловік. Ні він, ні вона не побачили, як примружилися його очі, перетворившись на два смертоносні трикутнички, коли під кінець Френ пронизав оргазм і вона зойкнула від насолоди.

Коли вони скінчили, вже повністю стемніло.

Гарольд беззвучно зник у кущах.

Зі щоденника Френ Голдсміт

1 серпня 1990 р.

Минулого вечора обійшлася без записів — була надто збуджена й щаслива. Тепер ми зі Стю разом.

Він погодився не розголошувати таємницю мого Самотнього Рейнджера, скільки вийде, — в ідеалі до того, як осядемо. Я не проти, якщо в Колорадо. Сьогодні я в такому настрої, що згодилася б і на гори на Місяці. Пишу, як очманіла школярка? Ну, якщо дама не може писати в щоденнику, як очманіла школярка, де їй взагалі таке виписувати?

Та перш ніж облишу тему Самотнього Рейнджера, мушу сказати ще одну річ. Це щодо мого «материнського інстинкту». Чи існує така штука? Гадаю, що так. Певне, щось гормональне. Уже кілька тижнів я почуваюся геть інакше — стара Френ десь поділася. Та важно

відрізнити зміни, що спричинила вагітність, від тих, що сталися через жахливий катаклізм, який прокотився всім світом. Однак у мене з'явилося щось на кшталт ревнощів («ревнощі» — це не дуже годяще слово, та наразі кращого на думку не спадає) — відчуття, що я трохи наблизилася до центру всесвіту й мушу тримати оборону. Ось чому веронал здається мені ризикованішим од кошмарів, хоча раціональна думка підказує, що ці таблетки дитині нічого не заподіють. Принаймні в дозуванні, якого дотримуються всі решта. І, гадаю, частково ті ревнощі викликані закоханістю в Стю Редмана. Почуваюся так, ніби кохаю і їм за двох.

Хай там як, а мушу поспішати. Потрібно поспати, що б там мені не снилося. Індіаною рухаємося не так швидко, як сподівалися — біля повороту на Елкхарт нас уповільнив страшний затор. Чимало військових машин. І мертвих солдатів. Ґлен, Сьюзен Стерн і Стю набрали стільки зброї, скільки змогли: зо дві дюжини гвинтівок, трохи гранат і (так, народ, це свята правда) ракетницю. От я зараз пишу, а Гарольд зі Стю намагаються з нею розібратися — є 17—18 снарядів. Боже, прошу, хай тіко не підірвуться.

Щодо Гарольда, то мушу сказати тобі, любий щоденничку, що він ГЕТЬ НІЧОГО НЕ ПІДОЗРЮЄ (звучить наче репліка зі старого фільму з Бетт Девіс⁷, чи не так?). Певне, коли наздоженемо ватагу матінки Ебіґейл, доведеться йому все розказати — що б там із цього не вийшло, а ховатися й надалі нечесно.

І я ще ніколи не бачила його таким жвавим + веселим, як сьогодні. Він так либився, що я злякалася, як би в нього голова не розполовинилася. Це він запропонував Стю допомогти з небезпечною пусковою установкою і...

Ось вони йдуть. Пізніше допишу.

Френ спала глибоким сном, і їй нічого не снилося. Як і решта, за винятком Гарольда Лодера. Незабаром після півночі він підвівся, повільно підійшов до Френні й поглянув на неї згори вниз. Тепер він уже не всміхався, хоча й шкірився весь день. Інколи йому здавалося,

що від тієї усмішки його голова лусне рівно посередині й вихлюпне всі мізки. Можливо, тоді йому б полегшало.

Він стояв, дивився на неї та дослухався до співу літніх цвіркунів. «Настали собачі дні», — подумалося йому. Згідно зі словником Вебстера, собачі дні тривали з 25 червня до 28 серпня. Їх так прозвали тому, що в цей період траплялося найбільше скажених псів. Він дивився на Френ, а вона солодко спала, підклавши під голову светр. Наплічник лежав поряд.

«Навіть у найпаскуднішого пса є свій щасливий день, Френні».

Він присів. Коліна стрельнули, і він завмер, та ніхто не ворухнувся. Гарольд розстебнув її наплічника, розв'язав шнурівку й запустив туди руку. Він посвітив усередину маленьким, подібним до олівця ліхтариком. Френні промимрила уві сні, поворушилась, і Гарольд затамував подих. Те, що він шукав, знайшлося під чистими блузками й кишеньковим дорожнім атласом. Записник на спіралі. Він дістав його, відкрив на першій сторінці й посвітив ліхтариком на щільний, однак акуратний почерк Френ.

«6 липня 1990 р. — Спершу довелося його трохи повмовляти, однак Глен Бейтмен згодився їхати разом із нами...»

Гарольд закрив записник і прокрався з ним до свого спального мішка. Він почувався, як колись, — маленьким хлопчиком, у якого майже немає друзів (десь до трьох років він насолоджувався коротким дитинством, а потім перетворився на гладкий потворний жарт), однак є чимало ворогів; хлопчиком, якого власні батьки сприймали так собі, між іншим — їхні очі були прикуті до Емі, бо вона саме почала довгу ходу своїм життям, що скидалася на прогулянку подіумом на врученні титулу «Міс Америка» або принаймні «Міс Атланта»; хлопчиком, який по втіху звертався до книжок; хлопчиком, якого ніколи не обирали до бейсбольної команди, якого завжди ловив Шкільний патруль за те, що він бешкетував, удаючи Довготелесого Джона Сільвера⁸, Тарзана чи Філіпа Кента⁹... хлопчиком, який перетворювався на цих персонажів пізно вночі, коли лежав під ковдрою, націливши ліхтарик на друковану сторінку, вирячивши очі від захвату й майже не відчуваючи власного бздіння, — саме цей хлопчик заповз головою вперед у свій спальний мішок зі щоденником Френні та кишеньковим ліхтариком.

Коли він посвітив на палітурку записника, на одну секунду до нього повернувся розум. «Гарольде! Спинись!» — зойкнув його мозок, і він затрусився з голови до п'ят. І мало не послухався. Тієї миті він міг спинитися, покласти щоденник де взяв, відмовитися від неї та дозволити їм іти своєю дорогою, перш ніж трапиться щось жахливе й невідворотне. Тієї миті він міг відвести від губ гіркий напій, вилити його з чаші й наповнити її іншими можливостями, що чекали на нього в новому світі. «Відступись, Гарольде», — чувся благальний голос його розуму, та, певне, було вже запізно.

У шістнадцять років він проміняв Берроуза¹⁰, Стівенсона й Роберта Говарда¹¹ на інші фантазії — фантазії, які він обожнював і ненавидів. У них не було ракет з піратами. Натомість йому уявлялися дівчата в шовкових напівпрозорих піжамах, які стояли навколішки на атласних подушках, що вистеляли підлогу перед тронем, де розвалився голий Гарольд Великий, ладний щомиті покарати їх маленькими шкіряними батогами й тростинами зі срібними маківками. То були злі фантазії, у яких свого часу з'явилася кожна приваблива дівчина з о'ганквітської середньої школи. Ті фантазії завжди закінчувалися його промежиною та вибухом сім'яної рідини, і це приносило більше страждань, аніж насолоди. На цьому він засинав, і сперма засихала на його животі, перетворюючись на білу луску. Кожний пес має власний щасливий день.

Тож він зібрав навколо себе ті злі фантазії, старі образи, обкутавшись ними, як пожевклим простирадлом. Для нього вони були старими друзями, чії зуби ніколи не затупляться, чия смертоносна привабливість ніколи не втратить свого шарму.

Він відкрив щоденник на першій сторінці, націлив ліхтарик на слова й узявся читати.

За годину до світанку Гарольд повернув щоденник у наплічник і застібнув його. Цього разу він не був таким обережним. Якщо прокинеться, думав він, уб'є та втече. Куди? На захід. Однак не спиниться в Небрасці чи Колорадо, о ні.

Френ не прокинулася.

Він повернувся до спального мішка. Гірко помастурбував. Коли прийшов сон, він був зовсім неглибоким. Гарольду снилося, що він помирає на крутому чорно-білому схилі, всипаному обваленим камінням. Високо над ним на нічних вітрах плавали канюки — чекали, щоб ним поласувати. Не було ні місяця, ні зірок...

А тоді в п'ятьмі розчахнулося лячне червоне Око — лукаве, моторошне, нелюдське. Око лякало його, та він не міг відвести погляду.

Око вабило його.

На захід, де навіть тоді збиралися тіні, кружляючи в танку смерті.

Уже почало сутеніти, коли вони розбили стоянку західніше від Джоліета, штат Іллінойс. У них був ящик пива, точилися жваві розмови, лунав сміх. Скидалось на те, що дощі лишилися позаду, в Індіані. Усі звернули увагу на Гарольда — він ще ніколи не був таким життєрадісним.

— Знаєш, Гарольде, — сказала Френні, коли всі почали вкладатися. — Навіть не пригадую, коли в тебе був такий гарний настрій. Що таке?

— Навіть у найпаскуднішого пса є свій щасливий день, Френ, — весело підморгнув він.

Вона нічого не зрозуміла, проте всміхнулась у відповідь. Певне, Гарольд просто в своєму стилі — він часто говорив загадками. Головне, що все почало налагоджуватися.

Тієї ночі Гарольд завів власний щоденник.

¹ Кролик Роджер — персонаж книжок Гері К. Вулфа, першу з яких у 1988 р. чудово екранізував Роберт Земекіс («Хто підставив кролика Роджера?»). Має антропоморфний вигляд і затинається навіть коли кричить.

² Джеймс Едвард «Джим» Райс (1953 р. н.) — американський бейсболіст-хітер (відбивальник), який грав за команду «Бостон Ред Сокс». Фастбол — основний різновид подач у бейсболі.

³ Іфрит — різновид джина в арабській та мусульманській міфології. Певне, під «йогами» Бейтман має на увазі щось лавкрафт'янське — у міфології, яку створив Лавкрафт, є зле

божество, яке звать Йог-Сототом.

- 4 Грем-крекери виготовляються з борошна Грема, яке у 1829 році винайшов священик Сільвестр Грем: після першого, грубого помелу відділяються зародки, вторинний ендосперм і висівки, після чого ендосперм дрібно мелеться — він і являє собою основу муки. Решта мелеться грубо й додається до основи. Хліб з муки Грема виходить пухким і має довгий термін зберігання.
- 5 Іржавий пояс («Rust Belt») — регіон, що охоплює Північний Схід, Великі Озера та Середній Захід. Раніше відомий як промислове серце США, однак із середини ХХ ст. почав занепадати. Сьогодні ситуація покращилась, однак багато населених пунктів так і не оклигали.
- 6 Назви фільмів в оригіналі: «Captain from Castile» (1947 р.), «Dark Passage» (1947 р.), «Bullitt» (1968 р.) «Play It Again, Sam» (1972 р.).
- 7 Мається на увазі фільм «Хижа в заростях бавовнику» («The Cabin in the Cotton», 1932 р.). Бетт Девіс прославилася ролями зловісних дам.
- 8 Одноногий, або Кульгавий, Джон Сілвер — персонаж «Острову скарбів» Р. Л. Стівенсона.
- 9 Філіп Кент — вигаданий персонаж серії історичних романів Джона Джейкса (1932 р. н.) про сім'ю Кентів. У першому романі серії, «Байстрюк» («The Bastard»), Філіп Шарбоно, позашлюбний син герцога кейтлендського, змінює прізвище й вирушає до Америки на пошуки кращої долі — дія відбувається на початку американської революції (1775—1783 рр.).
- 10 Едгар Райс Берроуз (1875—1950) — один із засновників сучасної фантастики. Відомий як «батько» Тарзана й Джона Картера.
- 11 Роберт Ірвін Говард (1906—1936) — техаський письменник, відомий усьому світу як автор циклу про Конана-варвара. Один із засновників героїчного фентезі.

РОЗДІЛ 48

Він чвалав довгим підйомом, хитаючись і ляскаючи підощвами. Спека тушкувала його шлунок, сонце пекло мозок. Над трасою висів мерехтливий серпанок жару. Колись його звали Дональдом Мервіном Елбертом, та тепер він Чувак-Сміттебак і буде ним до скону. Уже в цілковито новій подобі він подивився на оспіване легендами Місто — Сібола, Сім-в-одному¹².

Скільки він уже подорожував? Скільки часу минуло відтоді, як він востаннє бачив Пацана? Може, Бог знає, та не Чувак-Сміттебак. Минули дні. Ночі. О, ночі він пам'ятав!

Він стояв, розгойдуючись у лахмітті, й дивився вниз, на Сіболу, на Місто Обітоване, на Місто Мрій. Він перетворився на руїну. Зап'ясток, який він зламав, коли зіскочив з драбини, прикрученої до цистерни «Чірі ойл», зрісся неправильно і наразі був гротесковою гулею, замотаною в брудний, розтріпаний еластичний бинт. Сухожилля на пальцях тієї руки напнулися, задерши фаланги й перетворивши кисть на покручену клешню, як у Квазімодо. Ліва рука від ліктя до плеча стала місивом шрамів, що лишилися від опіків. Вона вже не смерділа й не гноїлась, однак нова плоть була рожевою та безволосою, як шкіра в дешевої ляльки. Вишкірене, божевільне та обпечене обличчя лущилося, щетинилося неохайною бородою і було поцятковане струпами — коли він їхав велосипедом, переднє колесо попрощалося з рамою, і Сміттебак зарив носом. На ньому висіла блакитна сорочка від «Дж. К. Пенні», вкрита колами поту, і брудні вельветові штани. Рюкзак, який ще зовсім недавно був зовсім новим, уже набрався у свого власника: одна лямка відірвалася, і Сміттебак зав'язав її як зумів, тож тепер сумка висіла на його спині, покосившись, наче віконниця на будинку з привидами. Він посірів від пилу, а в його складки набився пустельний пісок. На ногах Сміттебака були перемотані шпагатом кеди, і з них здіймалися його подерті, обвіяні піском гомілки — про шкарпетки він не подбав.

Сміттебак витріщив очі на далеке місто, що розкинулося в низовині. Він звернув обличчя до дикого, свинцевого неба, до сонця, що палало

вгорі та вкривало його пекельним жаром. Закричав. То був переможний крик первісної людини, дуже подібний до того, який видала Сьюзен Стерн, коли розколола череп кролика Роджера прикладом його ж власного дробовика.

Він почав переможно витанцьовувати, шаркаючи розпеченим, блискучим асфальтом траси 15, пустельний сироко¹³ овівав магістраль своїми піщаними поривами, а блакитні гірські піки Перенегетського та Плямистого хребтів байдуже вгризалися іклами в сліпуче небо — так само, як робили вже не одне тисячоліття. По інший бік дороги стояли «лінкольн континенталь» і «ті-бьорд»: автівки були майже поховані під піском, і пасажири, що виднілися за склом, перетворилися на мумії. Попереду, з боку Сміттебака, лежав перекинутий пікап, та з піску виступали лише колеса й днище.

Він танцював. Він вимахував ногами в подертих, бугристих кедах, виписуючи на дорозі щось на кшталт п'яного горнпайпу¹⁴. Лопотів подертий хвіст його сорочки. Фляжка дзенькала об рюкзак. Рожеві й гладенькі шрами від опіків виблискували на сонці, мов сире м'ясо. На скронях набрякли завитки вен. Вже з тиждень він смажився на сковорідці Господній, — пройшов південно-західною частиною Юти, зачепив кінчик Аризони та потрапив до Невади — тож тепер був скаженим, як Божевільний Капелюшник.

Танець він супроводжував монотонним співом, повторюючи одні й ті самі слова під мелодію, яка була популярною, коли він сидів у Терр-От — пісня звалася «До нічного клубу», і записав її чорношкірий гурт «Тавер оф павер»¹⁵. Однак слова він змінив.

— Сібола-ла, Сібола-ла, тиц, ти-диц, ти-диц! — наспівував Сміттебак. — Сібола-ла, Сібола-ла, тиц, ти-диц, ти-диц!

Він підскакував на кожному «диц!», допоки від спеки все не попливло, безживно-яскраве небо не посіріло і напівпритомний Сміттебак упав на дорогу. Перевантажене серце навіжено стугоніло в сухих грудях. Зібравши залишки сил, він переповз через пікап, белькочучи й шкірячись сам до себе, та заліг у його тіні. Він тремтів на спеці й відсапувався.

— Сібола! — прокаркав він. — Тиц-тидиц-тидиц!

Клешнею він намацав на спині фляжку, зняв її, потрусив. Вона була майже порожньою. Та байдуже. Він вип'є все до останньої краплі й лежатиме тут, доки сонце не сяде, а тоді рушить трасою до Сіболи, оспіваного легендами Міста, Сім-в-одному. Сьогодні він нап'ється з облицьованих золотом фонтанів, у яких завжди дзюркоче вода. Та лише тоді, як сяде вбивче сонце. Бог — найбільший у Всесвіті світляк. Колись давно хлопчик на ім'я Дональд Мервін Елберт спалив пенсійний чек бабці Семпл. А ще спопелив методистську церкву в Повтенвіллі, і якщо в цій оболонці й лишилося бодай щось від Дональда Мервіна Елберта, воно згоріло разом із цистернами в Гері, штат Індіана. Їх було з дюжину, і вони повибухали, як стрічка петард. От і відзначив День незалежності. Усе як годиться. І після тої небаченої пожежі вцілів лише Чувак-Сміттебак: лівиця перетворилася на рагу з хрусткою скоринкою, а в його нутрі горіло полум'я, яке ніколи не згасне... принаймні доти, доки його тіло не зотліє на чорний попіл.

І сьогодні він нап'ється вод Сіболи, так, і смакуватимуть вони, як вино.

Він перекинув фляжку, і кадик застрибав, коли залишки теплої, як сеча, води, покотилися до його шлунку. Коли фляга спорожніла, він пожбурих її до пустелі. На лобі росою виступив піт. Він лежав і солодко тремтів од водних судом.

— Сібола! — шепотів він. — Сібола! Я йду! Я йду! Зроблю все, що попросиш! Хочеш — життя віддам! За тебе! За тебе! Тиц, ти-диц, ти-диц!

Тепер, коли спрага трохи вгамувалася, на Сміттебака накопила дрімота. Він уже майже заснув, коли з підвалу його розуму виринула полярна думка, подібна до леза крижаного кинджала.

«Що коли ти бачив не Сіболу, а міраж?»

— Ні, — промимрив він. — Ні, ні-ні.

Та просте заперечення ту думку не вгамувало. Лезо штрикало й крутилося, не підпускаючи сон. Що, коли він випив усю свою воду на честь міражу? По-своєму він усвідомлював те, що з мозком у нього не все гаразд, і божевільні доволі часто отак себе дурили. Якщо то міраж, він помре тут, у пустелі, і канюки влаштують собі бенкет.

Кінець кінцем він не витримав цієї жаскої непевності, ледь-ледь підвівся й почвалав назад до дороги, змагаючись із млістю й нудотою, що хвилями накочували на нього й щомиті могли звалити з ніг. На вершині підйому він кинув нетерплячий погляд униз, на широке плато, поцятковане юкою, перекотиполем і диявольською мантильєю. Видих застряг у Сміттебака в горлянці, а тоді розмотався в зітхання, немов обривок тканини на кілку.

Вона була там!

Сібола — оспівана в легендах твердиня. Шукали тисячі, а знайшов одинак — він, Чувак-Сміттебак!

Воно лежало там, у глибинах пустелі, оточене блакитними горами, та й саме блакитне від серпанку вдалечині. Його вежі й вулиці виблискували на сонці. Там росли пальмові дерева... він бачив ті пальми... і рух у його нутрі... і води!

— О, Сібола... — пробурмотів він і подибав назад, у затінок пікапа.

Воно було далі, ніж здавалося, — він це знав. Сьогодні ввечері, коли Божий факел полишить небо, він рушить до нього так, як ще ніколи не ходив. Він дійде до міста й перше, що зробить, — пірне у фонтан. А тоді знайде його. Чоловіка, який покликав його сюди. Чоловіка, який вів його рівнинами, горами та врешті вивів до цієї пустелі — вивів за якийсь місяць, навіть попри страшно обпечену руку.

Він. Той, хто Є, — темний чоловік, верховода всіх відшиблених. Він чекав на Чувака-Сміттебака в Сіболі, і йому належали нічні вояки, йому належали білолиці вершники смерті, які ринуть із заходу й прямо в обличчя новонародженого сонця. Засмерджені потом і порохом, вони мчатимуть, волаючи маячню та шкірячись від вуха до вуха. Лунатимуть крики, та Сміттебак на них не зважатиме; людей гвалтуватимуть і в'язатимуть, однак йому буде зовсім байдуже; а ще будуть вбивства, та це геть дрібниці...

...і розпочнеться Велика Пожежа.

Якраз цим він переймався, ще й як. У снах темний чоловік являвся йому на узвишші, простягав руки й показував Сміттебакові країну, охоплену полум'ям. Міста вибухали, наче бомби. Оброблені поля були окреслені вогняними лініями. Навіть річки Чикаго й Піттсбурга палали від плавучої нафти. І у снах темний чоловік сказав йому одну просту річ — те, що змусило Сміттебака мчати до нього бігом: «Я посадовлю

тебе на чільне місце у своїй артилерії. Ти — саме той, хто мені потрібен».

Він перекотився на бік. Пекло обвітрені щоки й повіки. Відтоді, як у велосипеда відвалилося колесо, Сміттебак поступово втрачав надію. Здавалося, що, врешті-решт, бог шерифів-батьковбивць і Карлі Єйтса виявився сильнішим од темного чоловіка. Однак він не втрачав віру й сунув далі. І нарешті, коли він уже вирішив, що згорить у пустелі, перш ніж дістанеться до Сіболи, де на нього чекав темний чоловік, він побачив її далеко попереду — вона лежала в низовині й дрімала на сонці.

— Сібола! — прошепотів він і заснув.

Перший сон наснився Сміттебакові в Гері, понад місяць тому, — після того як він обпік руку. Тієї ночі він заснув із думкою, що помре. Ніхто не міг так згоріти й вижити. «Вогонь — це життя, вогонь — це смерть. Закон вогню: живи з ним, помри від нього», — без упину стугоніло в його голові.

Ноги відмовили йому в парку малого містечка, і він упав, простягнувши руку, наче щось мертве й окреме. Рукав сорочки зотлів. Біль був колосальним, неймовірним. Він навіть не здогадувався, що людині може так боліти. Сміттебак радісно бігав від одного ряду цистерн до наступного, встановлював грубі, саморобні детонатори, сконструйовані зі сталевих трубок, начинених горючою парафіновою сумішшю та кислотою, які розділяла тоненька металева пластина. Він застромлював їх у випускні труби, що були зверху кожної цистерни. Коли кислота розчиняла пластину, парафін загорявся, і цистерни злітали в повітря. Перш ніж вони вибухнуть, він хотів добігти до західної частини Гері — до плутаного перехрестя доріг, що вели на Чикаго й Мілвокі. Звідти він збирався помилуватися, як усеньке брудне місто охопить вогняна буря.

Однак він неправильно розрахував начинку останнього детонатора. Або просто погано його зробив. Пристрій вибухнув, коли він намагався зірвати заглушку з випускної труби. Сяйнув сліпучий

спалах, і горючий парафін чвиркнув із трубки, обліпивши його лівицю рідким вогнем. То була не безболісна вогняна рукавиця бензину, яку можна просто потрусити й загасити, наче великий сірник. То був чистий невимовний біль, немов його руку встромили в лаву.

Сміттебак заверещав і дико заметався верхом цистерни, відскакуючи від перил, наче кулька пінболу. Якби там не було перил, він би шугонув донизу, виробляючи сальто, мов смолоскип, який жбурнули в колодязь. Життя йому врятувала проста випадковість: його ноги заплутались, і він упав на лівицю, загасивши полум'я власним тілом.

Він сів. Від болю думки безпорадно металися в голові. Пізніше він вирішить, що лише сліпа удача (або ж поміч темного чоловіка) не дала йому згоріти живцем. На нього потрапила лише дещиця парафіну. Тож Сміттебак був вдячним за це, хоч та вдячність прийде вже потім. А в ту мить він міг лише зойкати й розгойдуватися туди-сюди, виставивши підсмажену руку перед собою — шкіра на ній диміла, тріскалася й зіщулювалась.

Небо вже потемніло, коли в його думках вигулькнула примарна згадка про те, що вже встановлено дюжину детонаторів. Вони могли спрацювати щомиті. Було б чудово померти й позбутися лютих страждань, однак від перспективи згоріти живцем його кинуло в холод.

Якимсь чином Чувак-Сміттебак зліз донизу й подибав геть, петляючи між мертвих автівок і тримаючи підсмажену руку далі від тіла.

Коли він дійшов до маленького парку в центрі містечка, сонце вже торкалося горизонту. Він сів на латку трави між двома кортами для шафлборду¹⁶, намагаючись пригадати, як зарадити опікам. Мати Дональда Мервіна Елберта сказала б, що їх потрібно помазати маслом. Однак так слід робити тоді, коли ошпарився кип'ятком або ж коли смажився бекон і на руку лягнуло гарячим жиром зі сковорідки. Він не уявляв, як можна мазати маслом потріскане, чорне місиво, на яке перетворилася його шкіра від плеча до ліктя, не уявляв, як можна його торкнутися.

Самогубство. Так, це єдиний вихід. Він позбавить себе страждань, як старого пса...

Зі сходу почувся вибух — такий страшний, ніби саму тканину реальності розірвало навпіл. У вечірнє небо кольору індиго зринула

вогненна колона. Сміттебакові довелося замружити очі — вони сльозилися від того видовища, однак погляду він не відвів.

Попри весь біль, вогонь утішив його... більше того — він зрадив так, ніби здійснив щось дійсно значуще. Вогонь був найкращими ліками, дієвішими за морфін, який він знайшов наступного дня (коли сидів у тюрмі, за гарну поведінку йому дозволили працювати в шпиталі, бібліотеці й гаражі, тож він знав, що таке морфін, елавіл і даврон-комплекс). Він не асоціював свою муку зі стовпом вогню. Сміттебак знав лише те, що вогонь добрий, вогонь прекрасний. Він — те, що потрібне зараз і завжди буде потрібне. О чудесний вогонь!

За кілька секунд вибухнула друга цистерна, і навіть тут, за три милі від неї, Сміттебак відчув теплий поштовх розширеного повітря. Гримнула наступна цистерна, за нею — ще одна. Після короткої паузи одна за одною рвонули ще шість цистерн, і на небо стало боляче дивитись, однак він не зводив з нього очей, сповнених жовтого полум'я, — шкірився, забувши про поранену руку та самогубство.

Коли вибухнула остання цистерна, минуло мало не дві години, і на землю опустилася ніч, однак вогонь розвіяв пільму, і помаранчеве небо світилося гарячковим полум'ям. Вогонь танцював уздовж східного горизонту, простягнувшись від краю до краю. Це нагадало йому про комікси з дитинства — адаптацію «Війни світів» Герберта Веллса. Пройшли роки, і хлопчика, якому належав той комікс, не стало. Лишився Чувак-Сміттебак, і він розкрив дивовижну й жаску таємницю смертоносного променя марсіян.

Потрібно було рухатися далі — температура в парку зросла на десять градусів. Краще рушити на захід і триматися попереду вогню, що розповсюджувався хутким руйнівним колом. Та Сміттебак був не в змозі бігти. Тож він заснув на траві, і відблиски вогню затанцювали на обличчі стомленої, змученої дитини.

Уві сні до нього прийшов темний чоловік. Він був у балахоні з каптуром, що приховував його обличчя... та все ж Чуваку-Сміттебаку здалося, що він його вже десь бачив. Йому здалося, що коли до нього гукали ледарі Повтенвілля, які сновигали біля пивниці та цукерні, серед них був і оцей незнайомиць — мовчазний та замислений. Коли він працював у «Скраббі-даббі» (намилити фари, обстукати двірники, подраїти пороги, гей, містере, вам, може, гарячого воску?), не

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ